

Estudi sobre l'impacte de la crisi del COVID-19 en els preus de la cadena de valor de la poma i la pera

Autors: Lluç Mercadé i Jordi Teixidó

28 d'abril del 2020

1. Introducció

Amb aquesta nota els investigadors del CREDA-UPC-IRTA volem participar en el debat sobre l'impacte de la crisi del COVID-19 en el sector de l'alimentació.

Hem aprofitat aquests dies de confinament, per fer un anàlisi de les conseqüències que pot estar tenint aquesta crisi sobre els preus de la poma i la pera en les diferents baules de la cadena a Catalunya. S'han seleccionat aquests dos productes per la disponibilitat que hi ha de dades. En l'anàlisi comparem els preus setmanals de venda d'aquest any, des del mes de gener¹ fins abril², amb els de l'any passat de tres baules de la cadena: les centrals fructícoles, els majoristes de Mercabarna i els minoristes³.

L'objectiu és veure si les diferències de preus entre el 2020 i el 2019 tenen un patró diferent durant la crisi del COVID-19 al de les setmanes anteriors.

Les fonts d'informació utilitzades per fer aquest anàlisi són públiques i disponibles a internet. Concretament, pels preus de les centrals fructícoles i pels dels minoristes hem utilitzat les dades que publica setmanalment el Departament d'Agricultura de la Generalitat de Catalunya en l'[Observatori Agroalimentari de Preus](#) i pels preus dels majoristes, les dades que publica

¹Es considera que la primera setmana de gener del 2019 comença el dilluns 31 de desembre de 2018 i que la del 2020, comença el dilluns 30 de desembre de 2019.

²Les últimes dades disponibles del 2020 (a 27 d'abril) són de la tercera o quarta setmana d'abril, segons la baula de la cadena.

³No s'han analitzat els preus percebuts pels agricultors perquè aquesta informació no està disponible. No obstant això, en la mesura que moltes centrals fructícoles són cooperatives, entenem que l'impacte que pugui tenir la crisi en els preus de les centrals fructícoles, acabarà traslladant-se als preus que perceben els agricultors.

diàriament, [Mercabarna](#). El preu de les centrals fructícoles de la poma fa referència a poma Golden de categoria primera i calibre 75-80 mm, i el de la pera, a pera Conference de categoria primera i calibre 60-65 mm. Són preus a sortida de central fructícola i no inclouen l'IVA, el cost de confecció, les comissions ni el transport. El preu dels majoristes de Mercabarna de la poma fa referència a poma Golden i el de la pera, a pera d'hivern. Finalment, pel que fa al preu dels minoristes, la font del Departament d'Agricultura és el panel de consumidors de Kantar Worldpanel (mostra llars catalanes) i fa referència a una poma i una pera genèriques, sense distingir la varietat, la categoria o el calibre⁴.

Com que comparem preus del 2020 amb preus del 2019, cal tenir en compte a l'hora d'interpretar els resultats, el possible "efecte Setmana Santa". L'any passat els festius laborals de Setmana Santa van ser el 19 d'abril i 22 d'abril, és a dir que les vacances escolars van ser del 13 d'abril al 22 d'abril (bàsicament, la setmana 16 del 2019). Aquest any els festius laborals eren el 10 d'abril i el 13 d'abril.

2. Resultats

2.1. Poma

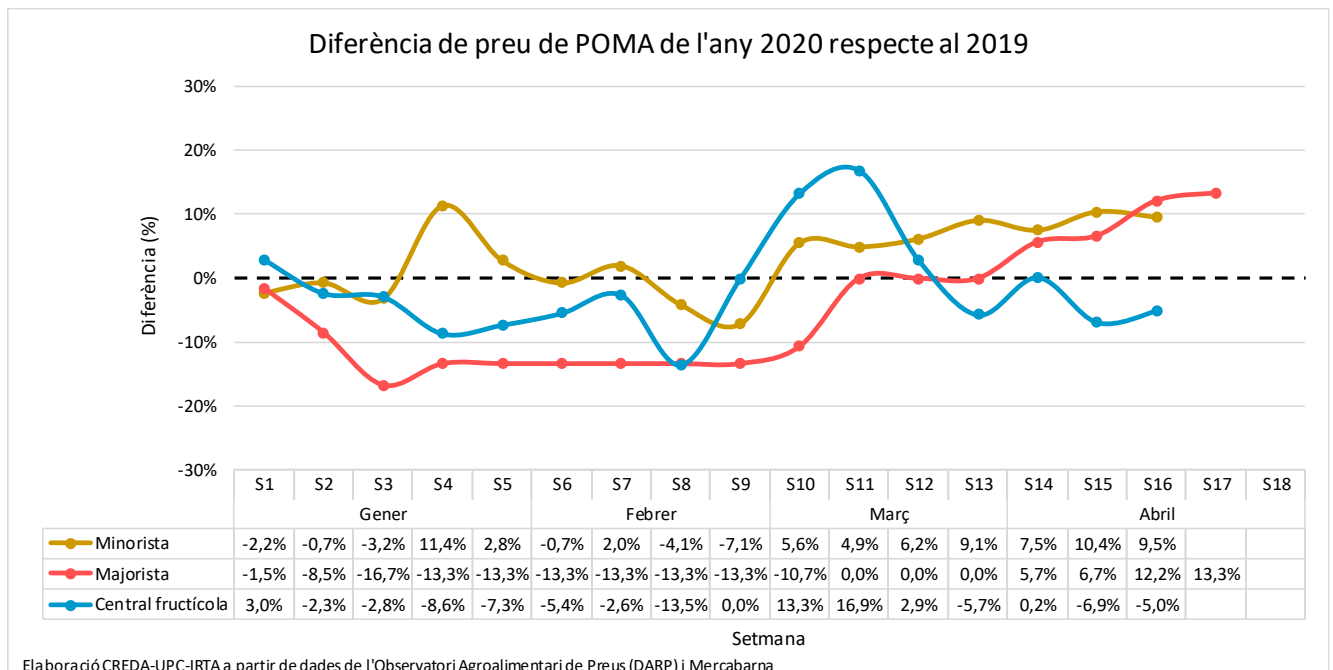
En el *Gràfic 1* s'observa que durant la crisi del COVID-19 els preus dels minoristes i dels majoristes de Mercabarna respecte als de l'any 2019, presenten un patró diferent del que s'observa abans de la crisi. En el cas dels minoristes, els preus del 2020 abans de la crisi eren relativament semblants als del 2019, amb excepcions com el preu de la quarta setmana de gener o l'última de febrer. En canvi, a partir de la primera setmana de març, els preus són gradualment més alts que els de l'any anterior. Pel que fa als majoristes, abans de la crisi del COVID-19, els seus preus de

⁴Com que les especificacions de les fruites en cada baula no són les mateixes, els preus en valor absolut, no són necessàriament comparables entre baules.

venda eren inferiors als del 2019, però a partir de la segona setmana de març passen a ser iguals als de 2019 i des de la primera d'abril, són més alts.

En canvi, la diferència de preu de les centrals fructícoles durant la crisi del COVID-19 no sembla presentar un patró molt diferent del que s'observa abans de la crisi. En general, els preus de les centrals fructícoles en el que portem d'any han estat per sota dels del 2019. Destaquen però, les excepcions de les dues primeres setmanes de març, en que els preus són significativament superiors als del 2019.

Gràfic 1

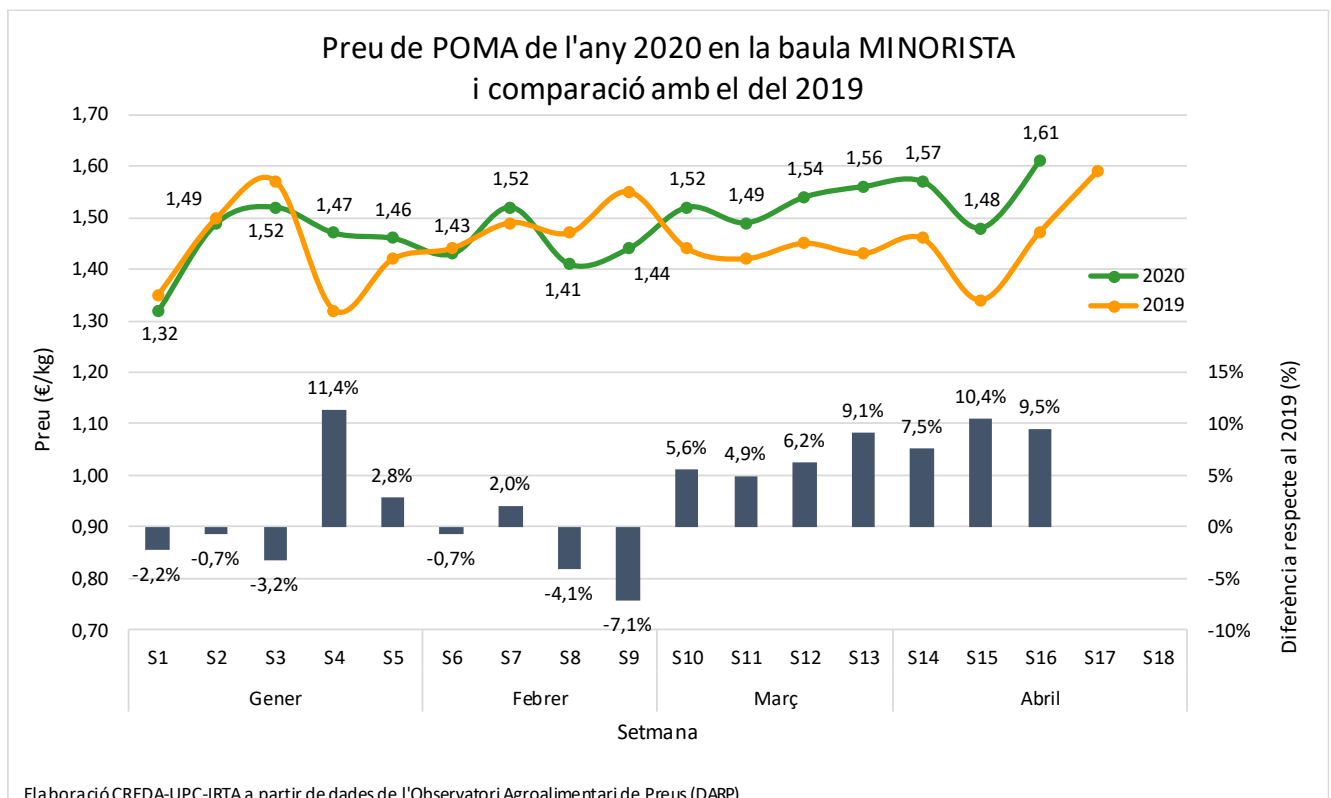

Amb l'objectiu d'analitzar més detalladament que ha passat amb els preus durant la crisi del COVID-19, a continuació, es presenten per a cada baula, els preus de l'any 2020 i 2019 del període analitzat.

2.1.1. El preu de la poma en la baula minorista

En el *Gràfic 2* es pot veure com el preu setmanal de venda dels minoristes de l'any 2020 ha tendit a pujar des de l'última setmana de febrer, de manera que des de la primera setmana de març, el preu passa gradualment a estar per sobre del de l'any 2019. Entre la tercera setmana de febrer i la última que disposem de dades, la tercera d'abril, del 2020, el preu que van pagar els consumidors va pujar un 14,2%. El preu d'aquesta tercera setmana d'abril és un 9,5% més alt que el de la mateixa setmana de l'any passat.

Gràfic 2

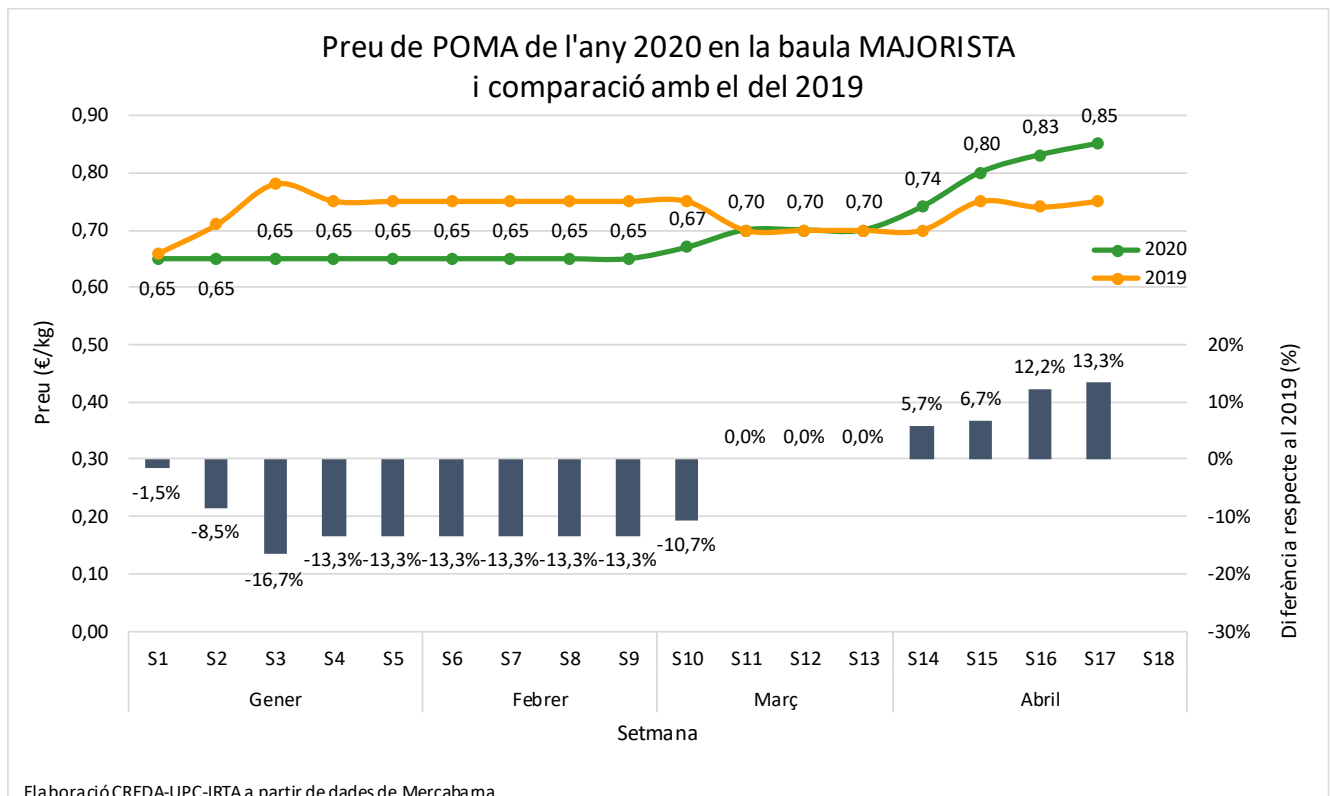

2.1.2. El preu de la poma en la baula majorista

Respecte al preu de la poma en la baula majorista, en el *Gràfic 3*, es pot observar com el preu setmanal de venda dels majoristes de Mercabarna ha tendit a pujar des de la primera setmana de març de l'any 2020, després de setmanes de mantenir-se constant i per sota del preu del 2019. Aquest increment de preus ha fet que des de la segona setmana de març, el preu deixi de ser

inferior al de l'any anterior, i gradualment, des de la primera setmana d'abril es situï per sobre. L'última setmana de la qual disposem de dades, la quarta d'abril, el preu és un 30,8% superior al preu que s'observa en els mesos de gener i febrer (0,65 €/kg) i, un 13,3% més alt que la mateixa setmana de l'any anterior.

Gràfic 3

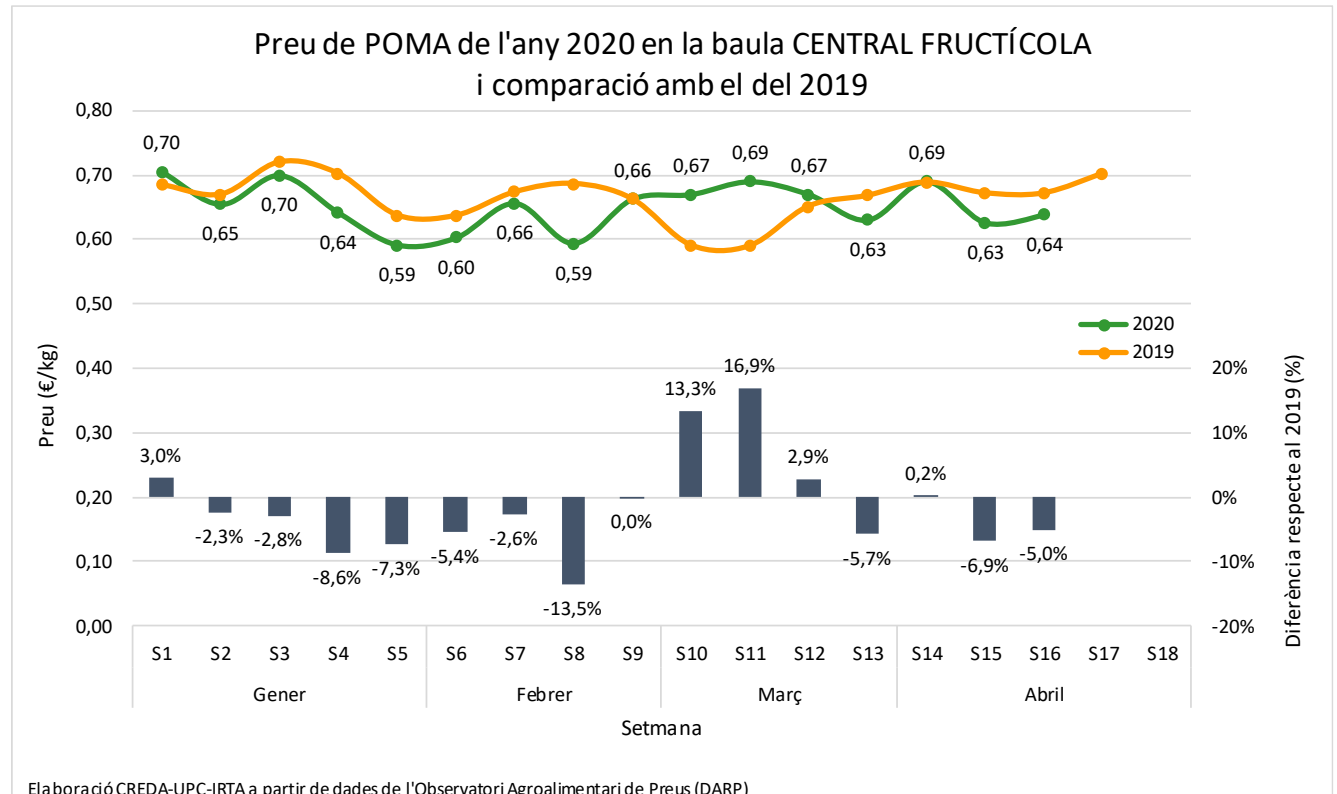

2.1.3. El preu de la poma en la baula central fructícola

En relació a les centrals fructícoles, en el *Gràfic 4*, s'observa que a partir de la penúltima setmana de febrer del 2020, la tendència a la baixa dels preus s'inverteix. Entre la primera setmana de gener i la penúltima de febrer els preus havien baixat un 15,8%, mentre que, entre aquesta penúltima setmana de febrer i la tercera d'abril, última de la que disposem informació, els preus han pujat un 7,5%. Malgrat això, en general, el preu a sortida de central fructícola durant el que portem d'any, s'ha situat per sota del 2019. Les excepcions més destacades són les dues primeres

setmanes de març, però a diferència de les baules minorista i majorista, el canvi de patró no s'accentua en el temps, de fet, ni tan sols es manté.

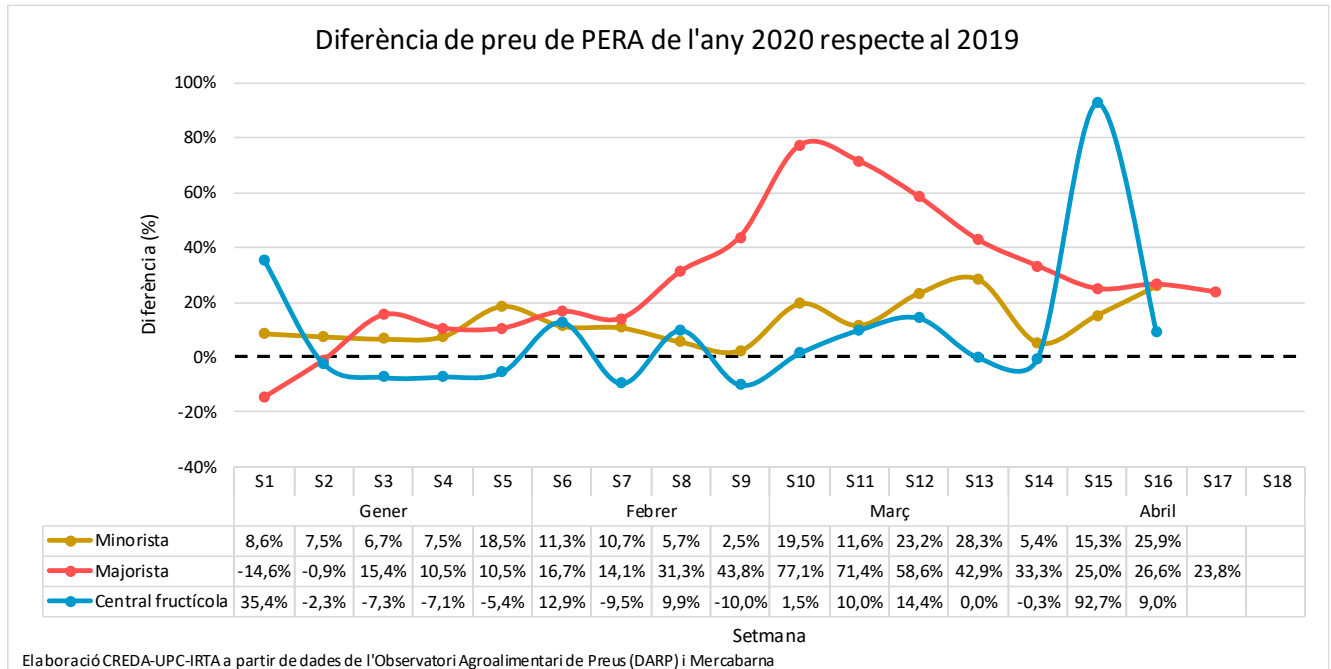
Gràfic 4

2.2. Pera

En el *Gràfic 5* s'observa que tan els preus setmanals dels majoristes de Mercabarna com els dels minoristes han estat, en general, durant el que portem d'any 2020, per sobre dels preus del 2019, i que aquesta diferència s'ha accentuat durant la crisi del COVID-19, especialment en el cas dels majoristes. En canvi, els preus de les centrals fructícoles respecte als de 2019, no semblen presentar, durant la crisi del COVID-19, un patró tan diferent del que s'observa abans de la crisi. Malgrat això, els preus de la segona i tercera setmana de març i d'abril són significativament més alts que els de les mateixes setmanes de l'any anterior.

Gràfic 5

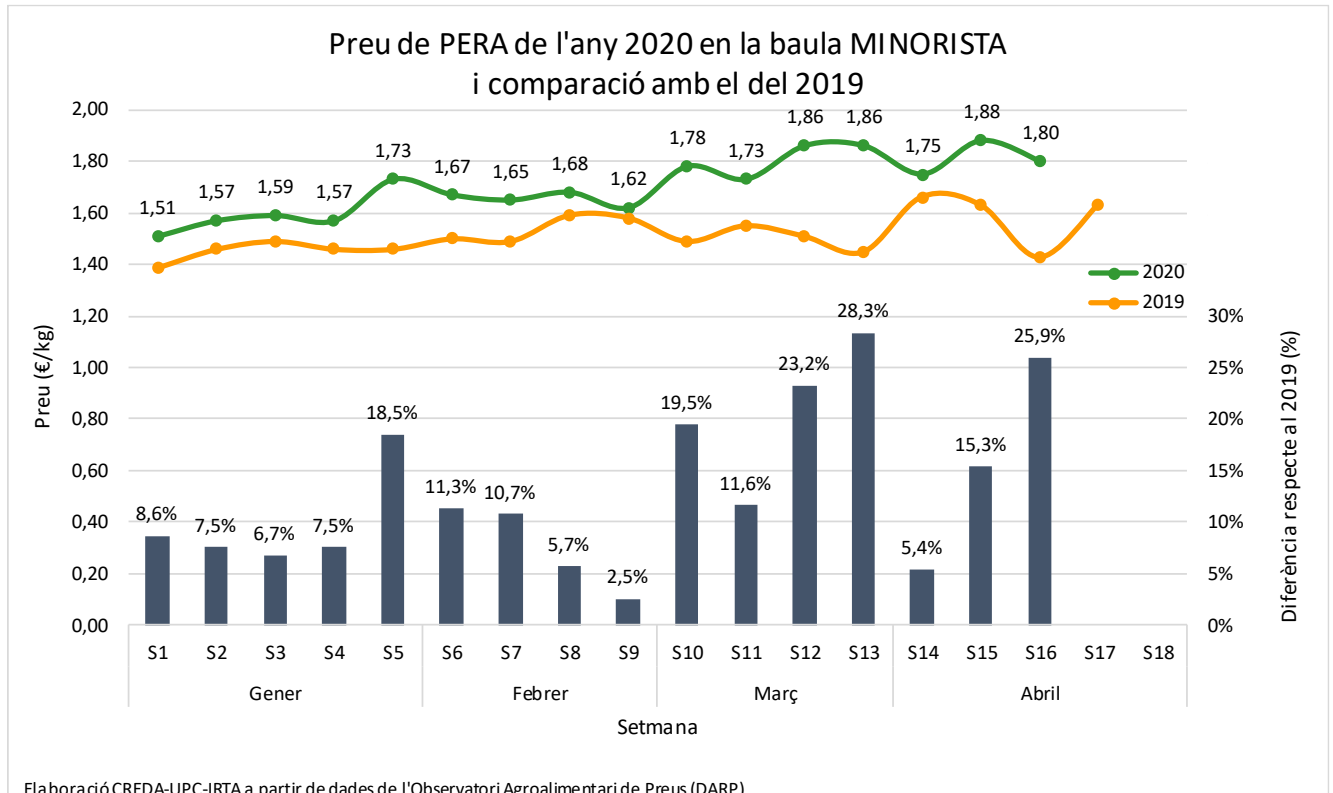
Com amb la poma, a continuació, es presenten, per a cada baula, els preus de l'any 2020 i 2019 del període analitzat, amb l'objectiu d'analitzar més detalladament que ha passat amb els preus durant la crisi del COVID-19.

2.2.1. El preu de la pera en la baula minorista

En relació a la baula minorista, en el *Gràfic 6*, s'observa que durant el que portem d'any 2020 el preu de venda de la pera ha tendit a pujar. Concretament, un 19,2% entre la primera setmana de gener i la tercera d'abril.

Pel que fa a la diferència respecte al 2019, el preu del que portem d'any, sempre han estat per sobre dels del 2019. En aquest sentit, destaca que durant la crisi del COVID-19, les diferències de preu s'han accentuat. En la darrera setmana de març, aquesta diferència ha arribat a ser del 28,3%.

Gràfic 6

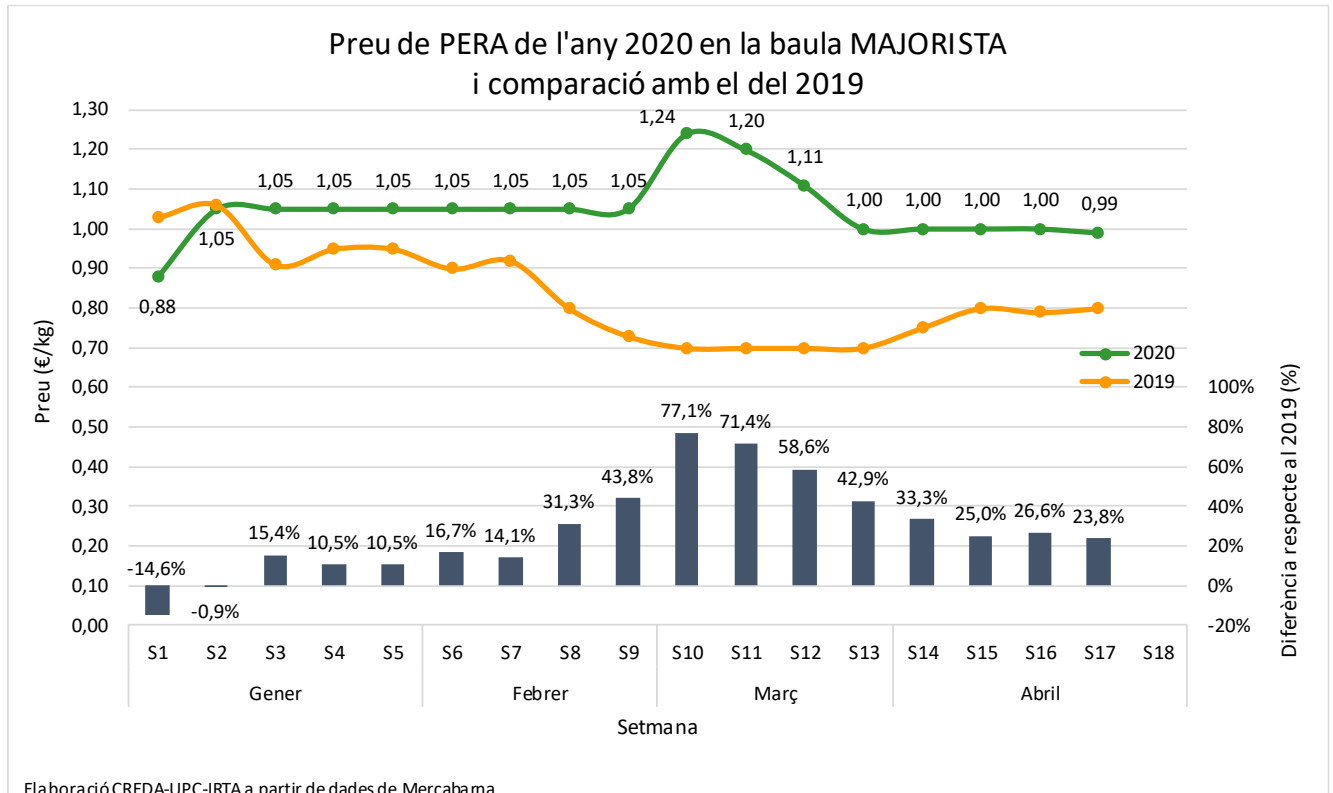
2.2.2. El preu de la pera en la baula majorista

En el *Gràfic 7*, s'observa que des de la tercera setmana de gener del 2020, el preu de venda de la pera d'hivern dels majoristes de Mercabarna, s'ha mantingut relativament estable excepte les tres primeres setmanes de març. En la primera setmana de març el preu arriba a pujar un 18,1% respecte a la setmana anterior.

Pel que fa a la diferència respecte al 2019, els preus han estat per sobre dels del 2019 des de la tercera setmana de gener. Durant la crisi del COVID-19, la diferència de preu s'ha accentuat, especialment en les primeres setmanes de març. La diferència en la primera setmana de març del 2020 respecte a la mateixa setmana de l'any anterior arriba a ser del 77,1%.

Cal afegir que les diferències que s'observen en aquest cas entre l'any 2020 i 2019, s'expliquen en bona mesura, pel descens que van experimentar els preus l'any 2019 a partir de la tercera setmana de febrer.

Gràfic 7

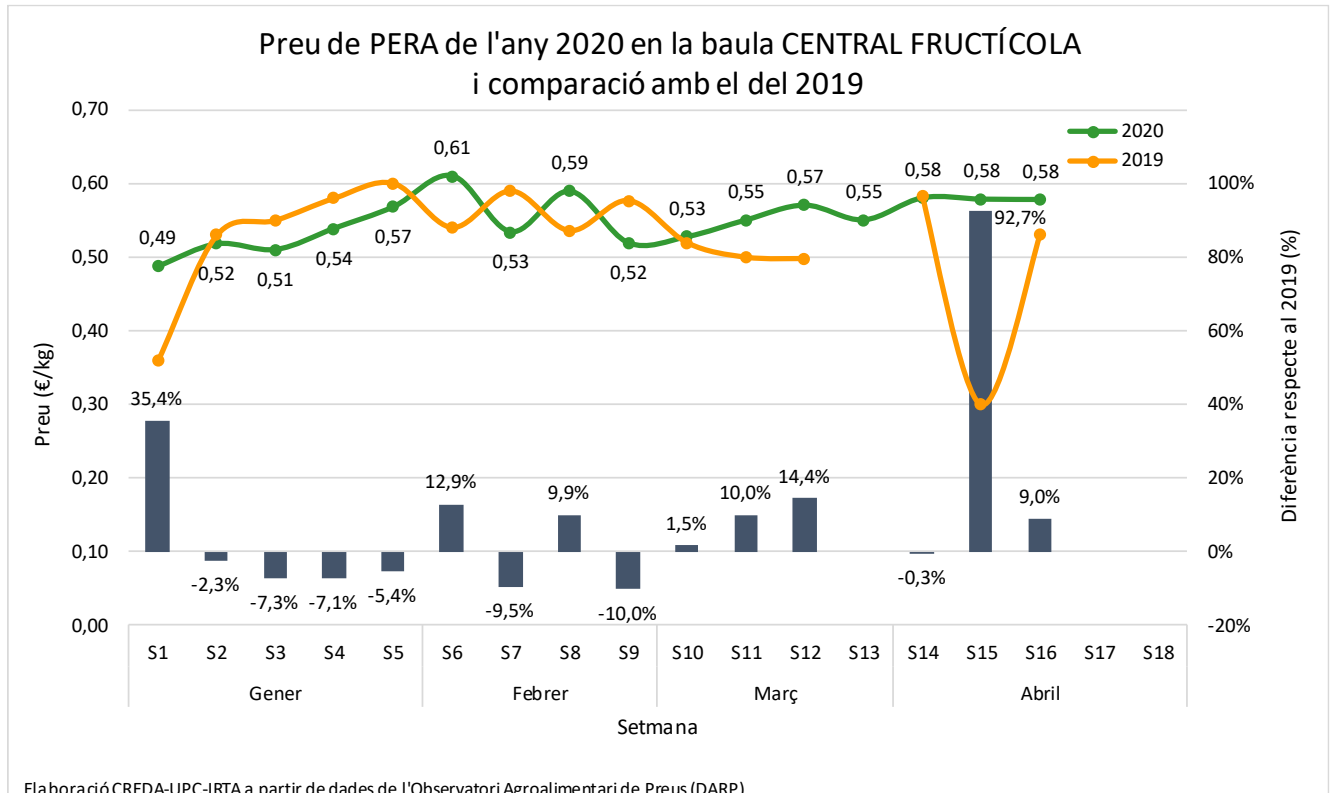

2.2.3. El preu de la pera en la baula central fructícola

En el *Gràfic 8* es pot observar que els preus han crescut des de la primera setmana de març del 2020. Concretament, entre l'última setmana de febrer i la tercera setmana d'abril, que és l'última de la qual disposem de dades, els preus han pujat un 11,3%. No obstant això, en el període anterior a la crisi, s'observa un creixement encara més accentuat entre la primera setmana de gener i la primera de febrer (25,1%).

D'altra banda, no observem que la diferència de preu entre el 2020 i el 2019, presenti un patró clarament diferenciat durant la crisi del COVID-19 respecte a les setmanes anteriors a la crisi. En part, això és així, perquè l'última setmana de març del 2019 no es va publicar el preu de la pera analitzada, i perquè el preu de la segona setmana d'abril, també del 2019, és extremadament baix, comparat amb el de la setmana anterior i posterior.

Gràfic 8

3. Conclusions

En general, durant la crisi del COVID-19 els preus de la poma i la pera a Catalunya han tendit a pujar en totes les baules de la cadena de valor analitzades. No obstant això, els resultats obtinguts en l'anàlisi que hem realitzat, no permeten associar l'evolució dels preus, necessàriament, al període de crisi.

De les baules analitzades, la dels minoristes i la dels majoristes de Mercabarna, són les que creiem que presenten una diferència de preus més clara entre el període que portem de crisi del COVID-19 i l'anterior a la crisi. Els preus de les centrals fructícoles pensem que no han evolucionat de la mateixa manera per l'existència d'acords previs entre elles i les cadenes de distribució. Possiblement, si disposéssim dels preus a sortida de central fructícola diferenciats pel tipus de client (per exemple, preus de venda a cadenes de distribució i preus de venda a majoristes de Mercabarna) s'observarien diferències.

L'anàlisi dels factors que hi ha al darrera de l'evolució dels preus de cada baula és necessari per saber en quina mesura els preus han variat a causa de la crisi del COVID-19. Entre aquests factors hi podem trobar, entre d'altres, l'increment de la demanda, la disminució de l'oferta o l'augment dels costos associats a les mesures que les empreses han adoptat per intentar frenar la propagació del virus. Malgrat que aquest anàlisi dels factors va més enllà de l'objectiu d'aquesta nota, analitzant la informació que publica Mercabarna, hem observat un fort increment de les vendes de pera d'hivern en aquest mercat durant els mesos de març i abril⁵ d'aquest any 2020, respecte al mateix període de l'any anterior. Concretament, s'observa un augment del 42,1%, mentre que en els mesos de gener i febrer va ser del 6,7%. En el cas de la poma Golden, l'increment ha estat més modest, de l'11,9% mentre que la variació en els mesos de gener i febrer va ser del 5,0%.

Agraïments

Els autors volem agrair a Martin Alba del CREDA-UPC-IRTA els suggeriments que ens ha fet, així com a la resta de persones que ens han ajudat a interpretar els resultats.

⁵Del mes d'abril, únicament es consideren les quatre primeres setmanes. La dada de la darrera setmana d'abril encara no està tancada (a 27 d'abril), però el principal motiu és que la llargada del període sigui comparable amb el del 2019 (8 setmanes entre març i abril).